

NENÍ TO „JENOM PLACEBO“

Zdeněk Vojtíšek

Vztah české společnosti k alternativní medicíně se zjevně mění. Po vcelku smířlivém Stanovisku vědecké rady České lékařské komory k neověřeným léčitelským postupům v onkologii¹ přijala na konci loňského roku Poslanecká sněmovna novelu zákona,² která homeopatickým léčivům umožňuje důvěryhodnou prezentaci a reklamu. Je již jasné, že obliba alternativní medicíny je stálá (pokud dokonce nevzrůstá), a že se tedy nejedná o jakousi obtíž, kterou vědecká medicína musí vedle sebe nedobrovolně a dočasně strpět.³

Alternativní medicína má velmi často náboženský rozměr. Protože takto přítomné náboženství obvykle nemá oporu v žádné náboženské instituci a náboženská východiska ani nebývají přesně popsána a stanovena, zato je položen důraz na praktickou účelnost a užitečnost, používá se v této souvislosti častěji pojem „spirituální“. Tohoto spirituálního rozměru alternativní medicíny se týká druhý posun, který v české společnosti vnímám: zdá se mi, že stále méně lékařů považuje alternativní medicínu za nepřítel vědecké medicíny nebo za její konkurenci.⁴ Spíše je chápána jako doplnění toho, co vědecká medicína pacientovi není dost dobře schopna dodat, a to právě proto, že je vědecká. Jistě tedy může být údajně „fungování“ alternativní medicíny přičteno placebo efektu, ale pomalu snad už mizí pohrdavé výroky, že je to „jenom nějaké placebo“. Je stále zřetelnější, že zvláště u některých pacientů a zvláště u některých nemocí se jedná o podstatnou součást uzdravného procesu.

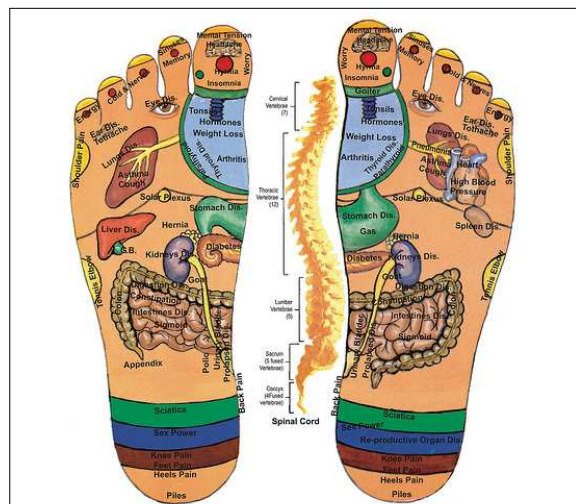
Podobné a mnohé další úvahy tvoří rozhovor se známým kritikem současného stavu zdravotnictví a propagátorem celostní léčby **Janem Hnízdilem**. Rozhovor uzavírá téma tohoto čísla Dingiru. Naopak na počátku tématu stojí článek **Ivana O. Štampacha**, v němž autor ve velké stručnosti, ale přesto zřetelně prokazuje spojení „léčby ducha“ (spásy) se „spásou těla“ (léčení) v mnoha duchovních tradicích světa. Tuto souvislost ostatně prozrazuje i etymologická blízkost výrazů „léčit“ a „svatý“ v některých jazycích (z živých a blízkých jazyků je to např. němčina či angličtina: „heilen“ a „heilig“, resp. „heal“ a „holy“). Pro zobrazení složitosti vztahu vědecké a alternativní medicíny, resp. vědy a náboženství, a dokonce náboženství církevního a spirituality vůči církvi alternativní bychom těžko hledali příznačnější osobnost než Paracelsa. Tomuto „otci“ vědecké, ale i alternativní medicíny se v dalším článku věnuje **Adam Borzić**.

Pro představení alternativní medicíny jsme zvolili také to, co je velice typické: o ájurvédě, populárním indickém léčení, napsala lékařka a ájurvédská terapeutka **Martina Zisková**, o homeopatii lékař a homeopat **Ivan Vondřích**. Třetí dvojice článků v tématu se zabývá reakcemi na alternativní medicínu. Ze zaměření časopisu vyplývá, že to jsou reakce ze strany náboženských institucí, které se týkají především onoho náboženského (spirituálního) rozměru alternativní medicíny. Z nepřehledného množství těchto reakcí vybral religionista a judaista **Aleš Weiss** responsa izraelského ortodoxního rabína Šlomo Avinera a ponechal je bez komentáře, slovenská religionistka a křesťanská teoložka **Monika Zaviš** zase připomněla stanoviska některých křesťanských teologů. ■

Poznámky

- 1 Stanovisko z 2. 2. 2012 je dostupné na adrese <http://www.lkcr.cz/novinky-265.html>.
- 2 Jedná se o novelu zákona č. 378/2007 Sb.
- 3 *Alternativní medicína. Možnosti a rizika*. Praha: Grada Publishing 1995, str. 22.
- 4 Za konkurenci považuje alternativní medicínu např. HEŘT, Jiří, *Alternativní medicína a léčitelství. Kritický pohled*. Chomutov 2010, str. 13; kniha je dostupná na adrese http://www.sysifos.cz/files/Alternativni_medicina_Hert.pdf.

Doc. PhDr. **Zdeněk Vojtíšek**, Th. D., (*1963) je vedoucím katedry religionistiky na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a šéfredaktorem časopisu Dingir.

OBSAH

Konec světa po konci světa (Zuzana Marie Kosticová)	2
Z domova	
Než zazní zvuk v 5. dimenzi (Jitka Schlichtsová)	5
Meditační skupina (Jan Hron)	6
Zahraničí	
Náboženské menšiny v Íránu (Veronika Havlů)	8
Nešťastné odvolání (Vojtěch Tutr)	11
Téma	
Léčba ducha i těla (Ivan O. Štampach)	12
Božský lékař Paracelsus (Adam Borzić)	15
Vše má volně plynout (Martina Zisková)	17
Člověk jako celek (Ivan Vondřích)	19
Halacha a kosmická energie (Aleš Weiss)	22
Všetko je třeba zkoumat (Monika Zaviš)	24
Rozhovor s lékařem Janem Hnízdilem	
Nemoc má informační hodnotu (Zdeněk Vojtíšek)	26
Info-servis	
28	
Události	
Odchod papeže Benedikta (Ivan O. Štampach)	30
O postojích současných křesťanů k islámu (Pavel Hošek)	30
Džinista na univerzitě (Josef Bartošek)	31
Recenze	
Cesty božstev (Sylva Martinásková)	32
Angažované o lidské cestě dějinami a o světových náboženstvích (Ivan O. Štampach)	33
Rejstřík (15. ročník, 2012)	
34	
Práce studentů	
Mormonské umění přežít (Veronika Kulová)	35